

RTU studiju kurss "Latviešu valodas mācību joma pirmsskolā"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1257
Nosaukums	Latviešu valodas mācību joma pirmsskolā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Mācībspēks	Māra Domicēviča - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 2.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes, lai tās varētu izmantot valodas jomas mācību satura apguves nodrošināšanai pirmsskolā logopēda profesionālās kompetences kontekstā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir apgūt zināšanas un prasmes latviešu valodas mācību jomā, kas nepieciešamas logopēdiskā korekcijas darba īstenošanai pirmsskolā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iegūt vispārīgus priekšstatus par pedagogiskā procesa organizāciju pirmsskolā. 2. Apgūt zināšanas par latviešu valodas mācību jomas saturu un īstenošanu pirmsskolā caurviju un kompetenču pieejas kontekstā. 3. Apgūt prasmes adaptēt, patstāvīgi izstrādāt un radoši izmantot metodiskos materiālus pirmsskolas vecuma bērnu runas un valodas traucējumu korekcijas procesā dažādu valoddarbības veidu attīstībai.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Projekts "Skola2030", kompetencēs balstīts mācību saturs pirmsskolas izglītībā: 1. Izpētīt projekta "Skola2030" ietvarā izstrādāto Pirmsskolas izglītības programmu. 2. Sagatavot pārskata prezentācijas (individuāli un grupu uzdevumi). 3. Izvērtēt un analizēt caurviju un kompetenču pieejas nozīmi latviešu valodas apguvē pirmsskolā. Didaktiskie materiāli dažādu valoddarbības veidu (klausīšanās, runāšana, rakstīšana, lasīšana) attīstīšanai: 1. Izpētīt metodiskos materiālus dažādu valoddarbības veidu attīstīšanai (darbs individuāli un grupās). 2. Sagatavot un demonstrēt informatīvu pārskata materiālu. 3. Sagatavot un demonstrēt vienu didaktisko materiālu. 4. Izvirzīt inovatīvus risinājumus un veikt situāciju analīzi tēmas robežās.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Andersone, G., & Ptičkina, Ā. (2011). Sāksim rakstīt. Padomi skolotājiem bērnu rakstītmācīšanā. Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Dzintere, D., & Stangaine, I. (2005). Rotaļa-bērna dzīvesveids. Rīga: RaKa. 3. Golubina, V. (2007). Pirmsskolas pedagoga rokasgrāmata. Rīga: Izglītības soļi. 4. Korbe, V. (2007). Programma skaņu izrunas un runas kultūras attīstīšanai pa pakāpēm pirmsskolas vecuma bērniem un bērniem ar izrunas traucējumiem. Rīga: Izglītības soļi. 5. Markus, D. (2018). Prognozējamā neprognozējamība. Bērnu valoda Latvijā. Rīga: Zinātne. 6. LAMBA. (2019). Latviešu valodas monolingvāla un bilingvāla apguve: rīki, teorijas un lietojums. Pieejams https://www.lamba.lv/index.php/lv 7. Lieģeniece, D., & Nazarova, I. (1999). Veseluma pieeja valodas apguvē 5-7 gadus veciem bērniem. Rīga: RaKa. 8. Pirmsskolas mācību programma. (2019). Pieejams https://mape.skola2030.lv/materials/40 9. Ptičkina, Ā. (1999). Lasīšanas mācības sākumskolā. Rīga: Pētergailis. 10. Skola2030. (2017). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts. Pieejams PDF formātā https://www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf 11. Skola2030. (2019). Valodu mācību joma. Mācību metodiskais līdzeklis. Pieejams https://mape.skola2030.lv/materials/142 Papildu / Additional: 1. Anspoka, Z. (red.). (2012). Valodu mācības pirmsskolā un sākumskolā. Rīga: LVA. 2. Kragis, I. (2019). Radošums un kritiskā domāšana. Rīga: Mansards. 3. MK noteikumi Nr. 716 (2018). Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. Pieejams https://likumi.lv/ta/id/303371-noteikumi-par-valsts-pirmsskolas-izglitiba-vadlinijam-un-pirmsskolas-izglitiba-programmu-paraugiem Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. Zinātniskajās datu bāzēs (EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, Science Direct, SCOPUS, Britannica Online u.c.) pieejamās publikācijās. 2. LiepU starptautiskās zinātniskās konferences “Valodu apguve: problēmas un perspektīva” zinātnisko rakstu krājumi. 3. Zinātniskie rakstu krājumi Bērnu valoda Latvijā 21. gadsimtā I (2015), II (2016), III (2017). Pieejami arī elektroniski, PDF formātā. Periodika: e-žurnāls Pirmsskolā Interneta resursi/Internet resources: http://www.skola2030.lv https://visc.gov.lv/ https://www.lamba.lv/index.php/lv/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Valodas struktūra un semantika Artikulārā un akustiskā fonētika Komunikācijas teorija un prakse, psiholingvistika I Informācijas tehnoloģijas logopēdijā

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Bērna valodas attīstības raksturojums. 1., 2. lekcija: Bērna valodas attīstība un tās raksturojums. Valodas attīstības multistrukturālais modelis. Mutvārdu un rakstu runa. Mutvārdu un rakstu runas apguves priekšnoteikumi un savstarpējā mijiedarbība. Valoddarbības veidi klausīšanās, runāšana, rakstīšana, lasīšana. Monolingvālisms, bilingvālisms, multilingvālisms. Simultānais bilingvālisms, secīgais bilingvālisms. Valodu interference. Praktiskais darbs: Izpētīt un sagatavot pirmsskolas vecuma bērnu valodas attīstības normas, izmantojot vismaz divu dažādu autoru teorijas.	4	6	2	8
2. temats. Latviešu valodas mācību joma pirmsskolā. 3., 4. lekcija: Valodas mācību jomas saturs un stratēģijas pirmsskolā. Valodas jomas mācību satura apguves plānošana un izvērtēšana. Bērncentrētās mācību vides veidošana, veseluma, caurviju un kompetenču pieeja latviešu valodas apguves procesā. Praktiskais darbs: Izpētīt projekta “Skola2030” ietvaros izstrādāto Pirmsskolas izglītības programmu. Analizēt un izvērtēt caurviju un kompetenču pieejas nozīmi valodas apguvē pirmsskolā.	4	6	2	8
3. temats. Klausīšanās un runāšanas prasmju pilnveide pirmsskolā. 5., 6. lekcija: Klausīšanās un runāšanas prasmes - to pilnveides formas pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Vārdu krājuma veidošana, aktivizēšana un paplašināšana. Fonemātiskā uztvere un tās attīstīšana. Skaņu izruna un tās pilnveidošana. Gramatiski pareizas runas veidošana. Saistītās runas attīstīšana. Praktiskais darbs: Izpētīt metodiskos materiālus dažādu valoddarbības veidu attīstīšanai.	4	6	2	8
4. temats. Rakstītprasmes apguve pirmsskolā. 7., 8. lekcija: Rakstītprasmes apguve pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Sagatavošanās rakstīšanai, rakstīšanas tehnikas apguve. Ģimenes atbalsts rakstītprasmes veicināšanai. Praktiskais darbs: Izpētīt projekta “Skola2030” ietvaros izstrādāto materiālu “Rakstītprasmes attīstīšana. Metodiski ieteikumi pirmsskolas un sākumskolas skolotājiem”.	4	4	2	6
5. temats. Lasītprasmes apguve pirmsskolā. 9., 10. lekcija: Lasītprasmes apguve pirmsskolas pedagoģiskajā procesā. Lasītprasmes apguves metodes. Lasītprasmi raksturojošie komponenti. Agrīnās lasītprasmes apguves novērtēšana pirmsskolā. Ģimenes atbalsts lasītprasmes veicināšanai. Praktiskais darbs: Sagatavot un prezentēt didaktiskos materiālus lasītprasmes apguvei pirmsskolā.	4	6	2	8

6. temats. Dažādu didaktisko materiālu izmantošana bērnu valodas attīstīšanai. 11., 12. lekcija: Didaktiskie materiāli dažādu valoddarbības veidu attīstīšanai pirmsskolā. Runas un valodas traucējumu profilakse. Logopēda un pirmsskolas izglītības skolotāju sadarbība. Praktiskais darbs: Sagatavot un prezentēt didaktiskos materiālus rakstītprasmes apguvei pirmsskolā.	4	4	2	6
Kopā:	24	32	12	44

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina latviešu valodas jomas mācību saturu pirmsskolā (paraugprogrammas, pirmsskolas izglītības vadlīnijas). 2. Ir izpratne par projekta “Skola2030” vadlīnijām, pedagoģiskā procesa norisi pirmsskolā. 3. Ir zināšanas par mācību stratēģijām, paņēmieniem un metodēm, par valoddarbības veidiem un to veicināšanas iespējām pirmsskolā.	Pārbaudes darbs: darbs grupās par projekta “Skola2030” vadlīnijām, viedokļu prezentēšana. Pārbaudes darbs: praktiski uzdevumi par latviešu valodas jomas saturu pirmsskolā. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: 1. Prot orientēties pirmsskolas pedagoģiskajā procesā latviešu valodas mācību jomas kontekstā. 2. Prot izmantot iegūtās zināšanas par latviešu valodas mācību jomā apgūstamajām prasmēm logopēdiskā korekcijas darba īstenošanai pirmsskolā. 3. Prot veidot un analizēt bērncentrētu vidi logopēdiskās korekcijas nodarbībās. 4. Izmanto zināšanas par projekta “Skola2030” kompetencēs balstīto mācību saturu. 5. Prot veikt bērnu valodas prasmju novērtēšanu un runas/valodas traucējumu korekciju, ņemot vērā bērna intereses, vajadzības, spējas un pieredzi. 6. Prot analizēt, kritiski izvērtēt, adaptēt un patstāvīgi izstrādāt, radoši un inovatīvi izmantot metodiskos materiālus pirmsskolas vecuma bērnu dažādu valoddarbības veidu attīstīšanai un traucējumu korekcijai. 7. Izprot logopēda, pirmsskolas skolotāja un vecāku sadarbības nozīmi bērna runas un valodas attīstīšanā un korekcijā, ir zināšanas par sadarbības formām.	Pārbaudes darbs: diskusijas grupās par bērnu valodas novērtēšanu un logopēdisko korekciju, viedokļu prezentācija. Pārbaudes darbs: didaktiskās spēles sagatavošana un prezentēšana. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Kompetence: 1. Ir zināšanas par latviešu valodas mācību jomas saturu un metodiku atbilstoši izglītojamā ar runas un valodas traucējumiem individuālajām vajadzībām. 2. Izmanto spēju sadarboties ar pirmsskolas skolotājiem un bērnu vecākiem dažādu valoddarbības veidu attīstības veicināšanā.	Pārbaudes darbs: metodiskā materiāla izstrāde pirmsskolas skolotājiem vai bērnu vecākiem, tā prezentēšana. Pārbaudes darbs: logopēdiskās korekcijas materiāla izveide, tā prezentēšana. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums, izpildīti patstāvīgā darba uzdevumi	30
Pārbaudes darbi studiju kursa laikā	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	2.0	12.0	12.0	0.0		*	